

Ni problem odpoklic, težava je najti boljšo ekipo

Možne menjave v vrhah NLB in NKBM? Upravo banke je mogoče predčasno odpoklicati kot v vsaki drugi gospodarski družbi. Najbolj ohlapen razlog je izguba zaupanja

IRENA FERLUGA

"To, da politiki javno razmišljajo o zamenjavi vodstev državnih bank, je z vidika normalne korporativne prakse škodljivo. Tega se javno ne sme in ne more izražati," pravi dr. **Bogomir Kovač**, redni profesor na Ekonomski fakulteti v Ljubljani. Predsednik Desusa **Karl Erjavec** in predsedujoči SD **Dejan Židan** sta po negativnem rezultatu NLB in NKBM na nedavnem stresnem testu izrazila pričakovanje, da bi morali sedanji upravi bank oditi. Sta **Janko Medja** in **Aleš Hauc** (z ekipama) torej na odstrelu?

Lahko pa da gre preprosto za testiranje javnega mnenja, saj je po volitvah že dolgo v zraku vprašanje, ali bo nova vlada v banki namestila "svoje" ljudi. "Prav mogoče je, da je scenarij že narejen, a tega ne moremo vedeti," pravi dr. **Dušan Jovanovič**, nekdanji predsednik nadzornega sveta NKBM. Signal, da se o tem razmišlja, vidi tudi dr. **Bogomir Kovač**: "Zagotovo z novo politično garnituro prihajajo novi politični apetiti, ob pregledu, ali so bili ti kadri imenovani v času nasprotne politične opcije, je to že samo po sebi sporno. Vendar je to problematično, ker se lahko stvar zavrti čez leto, če bomo spet imeli politično krizo. Tako imamo zaradi pogostih menjav v velikih sistemih krizo vodenja države in podjetij, kar je popolnoma nemogoč položaj."

Krivdni razlogi - enostavno?

Člane uprave in predsednika družbe (banke) imenuje in razrešuje nadzorni svet, v zakonu o gospodarskih družbah pa so za odpoklic navedeni razlogi: če član uprave ali predsednik huje krši obveznosti, če ni sposoben voditi poslov, če mu skupščina izreče nezapupnico ali če pride do spremembe v strukturi delničarjev, do reorganizacije ali drugih ekonomsko-poslovnih razlogov. V statutih obeh državnih bank razlogi za predčasni odpoklic niso izrecno navedeni. Eden od zakonskih pogojev je tudi izguba zaupanja med upravo in nadzornim svetom, pri čemer je veliko odvisno od integritete nadzornikov in razmerja sil, tako da gre ob morebitni zamenjavi tudi za moralno odgovornost upravljalških struktur, še posebej, če pride do tožb. "Če gre za krivdni razlog, je razrešitev enostavna in takojšnja," pravi dr. **Dušan Jovanovič**. A je tak razplet v bankah malo verjeten, ker predčasna menjava uprave v vsaki družbi pomeni določen pretres, v banki, ki temelji na zaupanju, še toliko bolj. Zato je predsednik vlade pred dnevi za Delo izjavil, da vlada o tem razmišlja, da pa je treba upoštevati, kdo lahko koga zamenja. "Nadzorni svet seveda to možnost ima, a je treba predlog utemeljiti, če gre za krivdne razloge. Če pa bi šlo za neke splošne razloge, bi zamenjava lahko pomenila nevarnost destabilizacije banke. Če pogledamo število in pogostost menjav v naših družbah, vidimo, da te predstavljajo težavo tako pri vodenju kot pri upravljanju," razmišlja **Kovač**.

Stresni testi so le povod

"Lahko pa ta razmišljanja razumemo tudi kot pozitiven signal za naprej, če se želi doseči boljše vodenje. Sprememba uprave čez noč bi seveda pomenila nevarnost destabilizacije banke, nisem pa prepričan, da sedanji nadzorniki ob-

vladujejo, kako to izpeljati. Sicer pa se to v dobro organiziranih družbah izpelje smiselno in navzven neobčutljivo. V vsaki družbi je predčasna zamenjava tvegana - ne toliko zaradi zamenjave, ampak najti boljšo ekipo," trdi **Jovanovič**. Letošnji stresni test je pokazal, da so slovenske banke še vedno ranljive zaradi strukture naložb, vendar sedanja vodstva lahko odgovarjajo le za rezultate tekočega poslovanja, meni **Kovač**. Čeprav, pripominja **Jovanovič**, "mora biti obdobje, ko se uprava banke za slab rezultat izgovarja na preteklost, enkrat zaključeno, in mora odgovarjati tudi, če potrebnih tveganj in odločitev ni sprejemala." Glede na to, da so banke dobro organizirani poslovni sistemi, zamenjava vodstva ne bi smela predstavljati večjega tveganja. "Vsaka menjava vodstva pomeni določeno destabilizacijo družbe, zato bi bilo bolje, če bi nadzorni sveti in uprave bank skupaj skušali reševati probleme, še posebej sedaj, ko se banke prestrukturirajo, ko so pod hudimi regulatornimi pritiski in pričakovanji, da se nekaj mora zgoditi. Že sam politični poziv h korporativni menjavi je v nasprotju s kakršnimi koli pravili. Tega politik javno ne sme izražati, saj ima v ozadju druge kanale. Politik so se v Sloveniji vedno izgovarjali, da z menjavami popravljajo politične odločitve predhodnih oblasti, vendar s tem vnašajo novo politizacijo. To je začarani krog, ki ga v Sloveniji ne znamo presekat," opozarja **Kovač**. O zamenjavi uprave odločajo nadzorni sveti, vpliv lastnika pa je v primeru državne lastnine bolj enoten. Upoštevati moramo tudi Banko Slovenije in v primeru sistemskih bank še Evropsko centralno banko z nadzorom in institutom podeljevanja licenc upravam bank. "V tej luči je mogoče razumeti politične apetite in naglico, tudi ob napovedani prodaji bank," sklene **Kovač**.

Kako trdno sta v sedlu Aleš Hauc in Janko Medja? (Igor Napast)

Dušan Jovanovič: "Obdobje, ko se uprava banke izgovarja na slab rezultat zaradi preteklosti, mora biti enkrat zaključeno." (Marko Vanovšek)

Bogomir Kovač: "Zaradi pogostih menjav v velikih sistemih imamo krizo vodenja države in podjetij, kar je popolnoma nemogoč položaj." (Igor Napast)

Letošnji stresni test je pokazal, da so slovenske banke še vedno ranljive zaradi strukture naložb